

פוליסה

חדשות הביטוח הפנסיה והפיננסים www.polisa.news

יום ה', 19 בדצמבר 2024, י"ח בכסלו תשפ"ה | ISSN 0793-4750 | שנה 31 | גיליון מס' 3704

העורך: אורי לביא-פלג | עריכה: עמית קרטס-בנין, ירון ניר, מרינה פובלוצקי | גרפיקה: סטודיו אופק
המזל: אריה לביא, תקשורת כלכלית בע"מ | טל. 03-5407884 | E-mail: news@polisa.news | www.polisa.news

האתגרים שמציבים נזקי מלחמה לענף הביטוח

בית הספר ברמת אפעל. צילום: עורכת דמות נ

שיקום נזקי מלחמה וטרור: מי אחראי לנזק שנוצר לאחר תחילת השיפוץ - מס רכוש או חברת הביטוח של הקבלן?

עמוד 2

אתגרי ענף הביטוח בשיפוץ ושיקום מבנים בישראל לאחר המלחמה

מאת איציק סימון

עמוד 3

80 אלף אזרחים חוזרים לצפון, אנחנו לפני הגל הגדול בו יתווספו למס רכוש בין 15 לכ-40 אלף תיקים

עמוד 4

איציק סימון משה לוי תהר סאטובי איליא פרחי

אינפנייטי פנסיה תבטח את קרנות הפנסיה שלה באמצעות שני מבטחי משנה בינלאומיים

עין כהן

עמוד 12

גם גידול בתשלומי תביעות והיעדר שיפור ברווחי השקעות לא מנעו גידול ברווח בתחום רכוש ואחרים

מאת חגי שפירא

עמוד 8

אוקסנה בליסה
מנהלת מכירות
תחום חסכון ארוך טווח
וביטוח חיים, הפניקס

קבוצת הפניקס | **75** הפניקס
הבית הנכון להשקעות שלך

הפניקס אינווסט הופך חיסכון להשקעה.

לפרטים פנו לסוכנת/סוכן הביטוח

הבית הנכון להשקעות שלך

"הפניקס אינווסט" הינו השם המסחרי של פוליסת חיסכון, תכנית פרט - מסלול לחיים שבניהול הפניקס חברה לביטוח בע"מ. תנאי המוצר הינם בהתאם לתכנית הביטוח. האמור אינו מהווה ייעוץ מכל סוג שהוא.

שיקום נזקי מלחמה וטרור: מי אחראי לנזק שנוצר לאחר תחילת השיפוץ - מס רכוש או חברת הביטוח של הקבלן?

סוכן הביטוח איציק סימון, שזיהה את הבעיה, מסביר כי הממשק בין אחריות המדינה לבין חברת ביטוח של הקבלן אינו ברור: מס רכוש לוקח אחריות על הנזק הישיר, אולם כאשר מתחילה עבודת השיקום, עלול להגרם נזק נוסף שלא זוהה על ידי מס רכוש. מי אחראי?

מלא - הפודקאסט של פוליסה, בפרק ששודר באוגוסט 2024 בו התארח עו"ד פגי שרון. שרון הציגה פסק דין ייחודי, שניתן לאחרונה באנגליה. במקרה שהוצג, במהלך עבודות שיפוץ באוניברסיטה בלונדון ב-2021 התגלתה פצצה ממלחמת העולם השנייה, שלא התפוצצה.

יחידה מיוחדת לסילוק פצצות שהוזמנה הגיעה למסקנה שאי אפשר לפרק את הפצצה, אלא יש להפעיל אותה תוך נקיטת אמצעי זהירות. בסופו של דבר נגרם נזק לרכוש מעבר לצפוי. הבניין נהרס, ולאוניברסיטה נגרם נזק פיזי וכלכלי.

כשהמקרה הגיע לחברת הביטוח - החליטה המבטחת להפעיל את חריג המלחמה ודחתה את התביעה. האוניברסיטה פנתה לבית המ"שפט בטענה שהסיבה לנזק היא לא המלחמה אלא פעולת הסילוק שכשלה.

מה קבע בית המשפט? האזינו לעו"ד פגי שרון שמתארת ומנתחת את המקרה. [להאזנה לחצו כאן](#) (הקישור מוביל לקטע הספציפי בפרק - דקה 38:06).

בית הספר ברמת אפעל שנפגע הלילה כתוצאה מירי של החותמים. צילום: דוברות עיריית רמת גן

להערים קשיים על ביטוחי העבודות הקבלניות של אותם אתרים.

קראו את מאמרו של איציק סימון בעמוד הבא, המסביר לעומק את התופעה.

הפצצה שלא התפוצצה

מקרה בוחן מעניין לסוגיה זו נחשף בכיסוי

יותר משנה לאחר פרוץ המלחמה, ועבודות השיקום והבניה בעקבות מתקפות הטרור והמ"לחמה בצפון ובדרום יוצאות לדרך. אולם, בימים אלה מתבררת סוגיה כאובה, שעשויה להקשות על ענף הביטוח לספק מענה ביטוחי לעבודות הקבלניות.

סוכן הביטוח איציק סימון, שזיהה את הבעיה, מסביר כי הממשק בין אחריות המדינה לבין אחריות חברת ביטוח אינו ברור: "מס רכוש לוקח אחריות על הנזק הישיר שנגרם כתוצאה מהפגיעה. אולם כאשר מתחילה עבודת השיקום, והעובדים מתחילים לפעול באתר, עלול להגרם נזק נוסף - שלא זוהה עד כה על ידי מס רכוש. פה עולה שאלה - מי אחראי? חברת הביטוח המבטחת את העבודות הקבלניות או מס רכוש?"

לדברי סימון, העקרון המנחה הוא לאתר את הסיבה הקרובה לנזק, אולם ככל הנראה יהיה קושי רב להכריע האם הסיבה הקרובה לנזק היא הפגיעה הראשונית או העבודות הקבלניות עצמן.

ככל הנראה לא ניתן יהיה לקבל הכרעה גורפת לסוגיה, וכל מקרה ייבחן לגופו, אולם הדבר צפוי

מזרח אורן
מקבוצת הפניקס

כנס פתיחת שנה

Save The Date

15.1.25

Hilton

אולם הכנסים, תל אביב

אתגרי ענף הביטוח בשיפוץ ושיקום מבנים בישראל לאחר המלחמה

היקפי הנזק העצומים שגרמה המלחמה בדרום ובצפון גרמו בין היתר לסוגיה מורכבת והיא קביעת קווי הגבול בין אחריות מס רכוש לאחריות חברות הביטוח והקבלנים ■ על המדינה להיות שחקן פעיל, לתפוס את השור בקרניו ולקיים דיאלוג נרחב עם הקבלנים והיזמים, חברות הביטוח ומס רכוש כדי לספק מענה הולם מבעוד מועד

משה לוי

הביטוח הוא ההתמודדות עם נזקים נסתרים במבנים שנפגעו. מבנים שבמבט ראשון עשויים להיראות יציבים - הקירות עומדים, הרצפות של מות והגג במקומו - אך הנזק חבוי בתוך התשתיות: סדקים בעמודי בטון, תקרות שקרסו באופן חלקי, או נקודות חולשה בקירות שאינן נראות לעין, מקצועית או בלתי מקצועית.

לוי מדגיש שייתכן בהחלט שהמדינה צריכה להיות גורם פעיל בנושא. "בין השאר על ידי לקיחת אחריות על כל נזק שייגרם במהלך עבודות סבירות לשיקום", הוא מצוין ומוסיף שרצוי שהדיאלוג של המדינה ייעשה מצד אחד מול הקבלנים והיזמים, המכירים את השטח ובקיאיים בניואנסים שמאפיינים פרויקטים מסוג זה, ומצד שני מול מס רכוש וחברות הביטוח.

"ענף הבנייה בישראל עומד בפני אירוע משמעותי שיכלול היקף גדול של שיפוץ מבנים ובנייה מחדשת, כתוצאה מנזקי המלחמה. זאת לצד הפשרת בניה של פרויקטים רבים שנתקעו בעקבות המצב הביטחוני וכעת עשויים להתעורר לחיים. זו משימה לאומית במלוא מובן המילה וכולם צריכים להיות מתחת לאלונקה", אומר לוי.

ענף ביטוחי הבנייה נמצא בשנים האחרונות בטלטה, כאשר מבטחי משנה רבים מסירים ידיהם מהשוק הישראלי ו/או מקשיחים את התנאים באופן רוחבי בכל הפוליסות.

אירועי ביטוח באתרי הבנייה שאחרי המלחמה עלולים לייצר מחלוקות קשות בין חברות הביטוח למס רכוש. על כן כדאי שהמדינה תדע לתפוס את השור בקרניו ולספק מענה הולם מבעוד מועד. הדבר נחוץ, אגב, לא רק למניעת התדיינות משפטיות ארוכות ומתישות אלא גם בראייה מקצועית נכונה.

הכותב הינו מנכ"ל איציק סימון - סוכנות לביטוחי בניה ותשתיות

נה יציב יחסית, והוקצה ע"י מס רכוש תקציב לשיפוצו. עם זאת, סוקר הנדסי מטעמנו העלה בצדק חשש שכשהקבלן יתחיל לשקם את המבנה ולהזיז את חלקי התקרה שקרסו, יתברר שהבניין כולו אינו יציב. קירות יתמוטטו והנזק למבנה יתברר כמשמעותי יותר. "במקרים כאלה, נשאלת מיד השאלה, מי האחראי?", אומר לוי, "דהיינו, מי יהיה אחראי לפצות את הקבלן או היזם בגין אירוע שייגרם כתוצאה מהחלשת המבנה בשל הפגיעה? האם מס רכוש, של כאורה סגר את התיק עם הערכתו האחרונה של השמאי מטעמו, או אולי חברת הביטוח משום שזה כבר אתר בניה לכל דבר ועניין?".

האחריות בין מס רכוש לחברות הביטוח

לוי מסביר שהמונח המשפטי הרלבנטי כאן מתחום דיני הביטוח הוא "הסיבה הקרובה" (Proximate cause). מושג שמוגדר כעיקרון יסודי בעולם הביטוח, המשמש לבחינת אחריות בפוליסות שבהן אירוע הנזק מערב כביכול גורמים שונים, שלא כולם נכללים בכיסוי הביטוחי. "מבחן הסיבה הקרובה דורש את איתור הגורם

בית הכנסת בחיפה שנפגע מטיל ששיגר ארגון חיזבאללה. צילום: ויקימדיה

הדומיננטי והמהותי אשר הביא להתרחשות מקרה הביטוח", אומר לוי. "כלומר, סיבה שפעלה באופן מתמשך, ישיר ועקבי, ללא הפסקה או השפעה מכרעת של גורמים נוספים, ומהווה את היסוד שבלעדי האירוע לא היה מתרחש כלל. חשיבותה של הסיבה הזו לא תלויה במיקומה בסדר הזמן או המרחב, אלא בכוחה הסיבתי המכריע".

לדבריו, כשאנחנו מדברים על בניין שנפגע מאירוע מלחמתי, הנושא של "הסיבה הקרובה" עלול להיות נתון לפרשנות מורכבת, בלשון המעטה, למשל:

האם הנזק היה סופי? האם הניסיון לשקם את המבנה יגרור בהכרח חשיפה לנזקים נוספים, ללא תלות/קשר לזהות הקבלן המבצע?

נזקים נסתרים והמורכבות של מבנים "לכאורה יציבים" - כידוע, אחד האתגרים המרכזיים בענף

המלחמה עדיין לא הסתיימה אבל כבר עכשיו ניכר חותמה ההרסני על אלפי מבנים בישראל. מיישובי העוטף והצפון ועד לכל רחבי הארץ. טילים, רסיסים והדף פגעו באלפי בתים, מבני ציבור ובתי עסק. חלקם נהרסו לחלוטין ואחרים ניזוקו בצורה חלקית אך משמעותית.

מאת איציק סימון

הנה, למשל, כמה נתונים רק מאזור הצפון במועד החתימה על ההסכם להפסקת אש. 2,874 מבנים בגליל ובגולן נפגעו במהלך הלחימה ומתוכם כ-841 שספגו נזק משמעותי - בינוני או כבד - הדורש בנייה מחדש. קריית שמונה היא העיר שנפגעה בצורה הכי קשה עם 382 מבנים שניזוקו וביניהם 73 בצורה משמעותית. אחריה ברשימה המועצות המקומיות שלומי, נהריה ומטולה. מועצה אזורית מטה אשר "מובילה" את טבלת המועצות האזוריות עם 617 מבנים, ואחריה מעלה יוסף (530 מבנים), גליל עליון (300 מבנים), מרום הגליל (114 מבנים) ומבואות החרמון (91 מבנים). בנוסף, בכפר ענף נפגעו 16 מבנים.

בעקבות היקפי הנזק העצומים נכנסו לתמונה שמאים מטעם מס רכוש במטרה להניע את שיקום המבנים, כעת, כשהתותחים מעט נרגעו. אולם מיד נולדה סוגיה מורכבת נוספת והיא קביעת קווי הגבול בין אחריות מס רכוש לאחריות חברות הביטוח והקבלנים, והאופן שבו תהליך השיקום עצמו עלול לייצר נזקים נוספים. על מנת להבין את הנושא טוב יותר, נפגשנו לשיחה עם משה לוי, שמאי ביטוח וסוקר הנדסי, בעל ניסיון עשיר באירועים בסדר גודל אלה.

בשלב ראשון נדרש מיון של המבנה שניזוק קרי, בדיקה מקיפה של גורם מוסמך (קונסטרוקטור) לשם בחינת יציבות המבנה וסיווגו בהתאם למצבו (לבניה/הריסה ובנייה מחדש). כמובן שככל שנקבע כי המבנה תקין מבחינה קונסטרוקטיבית ואין מניעה לשפצו - יש לוודא כי המתכנן מלווה את שלבי הבנייה הקריטיים הנוגעים ליציבות המבנה וכי הקבלן המבצע מקיים את כל המלצות המתכנן.

נציג כדוגמה מקרה בוחן שמטופל על ידי סוכנות הביטוח שלנו בחודשים האחרונים והוא מבנה שימור בצפון הארץ שספג פגיעה משמעותית שהולידה את הצורך לשפץ אותו בהיקף נרחב.

לאחר בדיקה ראשונית היה נראה כי המב

היקף הנזק בצפון:

80 אלף אזרחים חוזרים לצפון, אנחנו לפני הגל הגדול בו יתווספו למס רכוש בין 15 לכ-40 אלף תיקים

כך אמר בשיחה עם פוליסה איליא סמיר פרח, שמאי רכב ורכוש וסוקר ביטוח, בעל משרד שמאות
בנצרת ■ יו"ר מחוז צפון בלשכת סוכני הביטוח, תדהר סאטובי: בעקבות פניית הלשכה לשר האוצר בצלאל
סמוטריץ, מס רכוש הגדיל את מספר השמאים מ-30 ל-150 על ידי הוספת שמאים מהשוק הפרטי

תדהר סאטובי

איליא פרח

סאטובי: "אני מאוד גאה בשיתוף הפעולה בין לשכת סוכני הביטוח למס רכוש. זה מיזם שפעלתי להקמתו וליצירת הקשרים בין הלשכה לשמאים. המיזם עזר להרבה מאוד אנשים. לפני המלחמה מס רכוש החזיק שמאים בעיקר לאירועי טרור נקודתיים. בשבוע הראשון למלחמה נוצרה דרישה לאלפי רכבים שנפגעו במסיבת הנובה ובתים נוספים שנפגעו מחדירת המחבלים ב-7 באוקטובר ליושבים. בנוסף, המתקפה המשולבת בצפון יצרה פקק אדיר שהמדינה לא נתקלה בו עד היום. פניה שיצרתי יחד עם נשיא הלשכה לשר האוצר סמוטריץ אפשרה לתת צו חירום למס רכוש להגדיל את רשימת השמאים. זאת, בשיתוף פעולה הדוק עם הלשכה לזירוז וטיפול במקרי ביטוח, שכן כל הפניות לגבי רכבים שנפגעו הגיעו דרך סוכני ביטוח - שהם הראשונים אליהם פנו האזרחים".

ל-150 על ידי הוספת כוח עבודה זמני של שמאים מהשוק הפרטי, דוגמת פרח. סאטובי: "כל סוכן יודע שמבטוח שנפגע יכול לקדם את התביעה מול מס רכוש בעזרת פנייה למס רכוש, ולהיעזר בלשכת סוכני הביטוח". נכון להיום, פרח ערך בדיקה ב-150 תיקים באזור המפעלים בקריית ביאליק והגליל המערבי, המזרחי והגולן. פרח: "בכל פעם שרקטה נפלה ופגעה באופן ישיר, היא גרמה לעשרות ומאות נזקים. מדובר במגוון רחב של נזקים, החל מרסיסים קטנים של התנפצות שמשות כלי רכב וחלונות בתים ועד לנזקים אגביים עקב נטישת בתים מכוח פקודת הצבא. "במסגרת הנזקים רואים לדוגמה מערכות מים שהתפוצצו וגרמו להצפות. כמו כן, יש בתים שנגנשו תוך כדי עבודות בנייה שעמדו שנה שלמה כשהכל חשוף - כך שיש נזקים של התייבשות חומרי גלם של קבלנים, והבתים האלה זקוקים לשיקום מחדש".

"כ-80 אלף אזרחים חוזרים לצפון, להערכתנו אנחנו לפני הגל הגדול בו יתווספו למס רכוש בין 15 לכ-40 אלף תיקים. כל אדם שיש לו סדק קטן צפוי לפנות למס רכוש". כך אמר בשיחה עם פוליסה איליא סמיר פרח, שמאי רכב ורכוש וסוקר ביטוח, בעל משרד שמאות בנצרת. במקביל, פועל פרח כיועץ לחברי לשכת סוכני הביטוח.

עם פרוץ מלחמת חרבות ברזל, לפני כשנה, יו"ר מחוז צפון בלשכת סוכני הביטוח, תדהר סאטובי, הקים מוקד חירום בשיתוף מס רכוש שמספק מענה לאזרחים לגבי תביעות רכוש, רכב ודירות. עם פרוץ המלחמה בחזית הצפונית מול חיזבאללה, המיזם הפך לכלי עזר קבוע בקרב סוכני הביטוח. בעקבות פניית הלשכה לשר האוצר בצלאל סמוטריץ, הגדיל מס רכוש את מספר השמאים מ-30

פגיעה בבניין בקרית שמונה. צילום: כבאות והצלה

ג'ון גבע, הדר ושות' - עורכי דין ומגשרים

G.H
& CO.
GEVA-HADAR
LAW OFFICES

מחפש עבור לקוחותיו -
סוכנויות ביטוח איכותיות ומבוססות
ו/או בתי השקעות מובילים

רכישה של תיקי ביטוח בכל ענפי הביטוח

נא לפנות לעו"ד ג'ון גבע בדוא"ל: john@geva-hadar.co.il

זכאותו של מבוטח לקבל תגמולי ביטוח לנזקים שנגרמו לסירת המנוע בהתאם לדין האנגלי

על פי הדין האנגלי המבוטח נושא בנטל להוכיח שהסיבה הקרובה לנזק הינה סיכון ים המכוסה על פי הפוליסה ואין חובה ראשונית למבטחת להוכיח שהפוליסה אינה חלה

בעטיים נתבע הפיצוי בהליך זה, נובעים מהאירוע נושא התביעה וכי אירוע זה מכוסה במסגרת הפוליסה, והנתבעת לא צריכה להוכיח שהנזקים מקורם בתחזוקה ירודה או באירוע תאונתי מאוחר יותר ולכן אינם מכוסים במסגרת הפוליסה ומספיק לה אם תצליח לקעקע את גרסת התובע.

ומוסיף בית המשפט, שאין מחלוקת שלאחר אירוע תפיסת החבל במדחפי הספינה נצפו תקלות במנועים ובגירים ויש לדון בשאלה מה היה הגורם להתרחשותן ומהותן. חלק ניכר מן המחלוקת בין הצדדים נסוב סביב שאלות מקצועיות הנוגעות לאופן פעולתה והשפעת האירוע הנדון על תפקודה ולכן מונה המומחה מטעם בית המשפט, בהסכמת הצדדים ללא הסתייגות. בית המשפט מפנה תמצית עיקרי ההלכות המבססות את מעמדו המיוחד של מומחה מטעם בית המשפט שלאחר שמונה, בפרט כאשר הדבר נעשה בהסכמה, אין מקום לערעור או לבחון חוות דעתו ויש לקבל את מסקנותיו כהכרעה, בשאלות שבתחום מומחיותו. בהיעדר טעות בולטת בית המשפט יאמץ את חוות הדעת של המומחה המקצועי שהוא ממנה.

המומחה מטעם בית המשפט התייחס למנועים בלבד וקבע שהנזק למנועי הספינה לא נגרם כתוצאה מתפיסת החבל במדחפי הספינה. לא התאפשר למומחה לבצע בדיקה בלתי אמצעית של המנועים, עקב התנהלות התובע, ולכן מסקנותיו התבססו על החומר שהונח לפניו ועל ניסיונו ועל העובדה שלדבריו מעולם לא נתקל במקרה דומה, אשר גרם נזק למנוע פנימי. המומחה לא חיווה דעתו ביחס לנזקים האחרים שלטענת התובע נגרמו לספינה - גירים, מדחפים וצירים.

התובע טען למספר נקודות שיש בהן כדי לקעקע את מסקנותיו של המומחה. בית המשפט קובע שביצוע הבדיקה הוא דרישה של המומחה מטעם בית המשפט שמשמש כזרועו הארוכה של בית המשפט לשם בירור הנושאים הטעונים הכרעה, וכאשר הוא סבור שיש צורך בבדיקה מסוימת כשאין הסכמה בין הצדדים, על חבות הנתבעת בכיסוי נזק מסוים, היה על התובע לאפשר את הבדיקה במיוחד לאחר שטענותיו נגד ביצוע הבדיקה נדחו כבר במהלך ההליך. בית המשפט מפנה לחוות דעתו של המומחה שקבע שאין זה סביר כי התקלות במנועים נבעו מנזקי בלאי. קביעה זו של המומחה מתיישבת עם עמדת התובע

כי הנזקים לצירים ולמדחפים אינם קשורים לאירוע התאונתי והתרחשו קרוב לוודאי מאוחר יותר ולכן הוא אינו מכוסה על פי הפוליסה.

בית המשפט ציין כי השאלות העומדות להכרעה הן מה הנזק שנגרם לספינה, האם הנזק נובע מן האירוע התאונתי או שמא מקורו בתחזוקה לקויה או באירוע מאוחר יותר, והאם הוא מכוסה במסגרת הפוליסה.

הפוליסה, במסגרתה בוטחה הספינה, היא פוליסה לביטוח רכוש ימי. חוק חוזה הביטוח מחריג את תחולת החוק ביחס לביטוח ימי וביטוח אווירי ולפיכך חוק חוזה הביטוח אינו חל עליה, וגם הפוליסה עצמה קובעת את תחולת הדין האנגלי משנת 1906 עליה.

הנתבעת הגישה חוות דעת של ד"ר רימון המתמחה במשפט ימי וביטוח ימי, ביחס לשאלות בהתבסס על הדין האנגלי: האם ירידת ערך מכוסה על ידי הפוליסה והאם אובדן שימוש של כלי שיט מכוסה על פי הפוליסה.

באשר לירידת ערך קבעה ד"ר רימון שבמידה והמבוטח מתקן את כלי השיט במלואו ע"י בעל מקצוע מטעם המבוטח, יהיה המבוטח זכאי להחזר עבור חלקי חילוף ועבודה בגין אותם חלקים מבוטחים שניזוקו. במידה וכלי השיט לא מתוקן במלואו רשאי המבוטח לקבל פיצוי עבור ירידת ערך סבירה שנובעת ישירות מהשאת כלי השיט במצב לא מתוקן (אך ירידת הערך אינה יכולה לעלות על שווי התיקון). במילים אחרות, ירידת ערך לא באה כתוספת לעלות התיקון אלא במקומה באותם מקרים שכלי השיט לא תוקן או לא תוקן במלואו. כמו כן לא ניתן לתבוע נזק תוצאתי בפוליסה ימית. לכן ראש נזק כמו אובדן שימוש שאינו נזק פיזי אלא לכל היותר נזק תוצאתי, אינו מכוסה על פי פוליסת הביטוח.

בית המשפט קבע שבענייננו לא בוצע תיקון מלא בספינה ולכן לכאורה על פי הדין האנגלי זכאי היה התובע לתבוע את נזקו בגין ירידת ערך, אלא שהתובע לא פנה אל הנתבעת בדרישה כזו ועל כן הדין תיאורטי ובית המשפט לא נדרש להכריע בשאלה זו.

באשר לנטל הראיה המוטל ביחס לתביעות על פי הפוליסה, ד"ר רימון קבעה שעל פי הדין האנגלי המבוטחים נושאים בנטל להוכיח כי הסיבה הקרובה לנזק הינה סיכון ים המכוסה על פי הפוליסה, ואין זו חובתה הראשונית של המבטחת להוכיח כי הפוליסה אינה חלה.

בית המשפט קבע שהתובע הוא הנושא בנטל הראיה להוכיח כי הנזקים לספינה,

בבית משפט השלום

בנתניה נדונה תביעתו של פלוני (התובע) כנגד איילון חברה לביטוח בע"מ (הנתבעת). פסק הדין ת"א 38494-10-20 מפי השופט אלי ברנד ניתן בב' כסלו תשפ"ה, 03 דצמבר 2024. שמות ב"כ הצדדים לא צוינו בפסק הדין.

לביית המשפט

הוגשה תביעה כספית לתשלום תגמולי ביטוח בגין נזקים שלטענת התובע נגרמו לספינה בבעלותו כתוצאה מהסתבכות חבל העוגן במדחפי במהלך הפלגה.

התובע הוא בעליה של סירת מנוע שבוטחה אצל הנתבעת בפוליסה לביטוח כלי שיט. התובע טוען שבעת הפלגה מהמרינה בהרצליה צפונה, השתחרר עוגן הספינה והחבל הקשור אליו נתפס בצירי המנועים ובמדחפים באופן שגרם לעצירה פתאומית של הספינה. לטענתו, אירוע הסתבכות החבלים במדחפים גרם לנזק למנועים, לצירים ולגירים של הספינה.

הנתבעת דחתה את דרישת התובע לקבלת תגמולי ביטוח בטענה שלא הוכח כי הנזק שנגרם לספינה הוא תוצאה של אותו אירוע.

הצדדים אינם חלוקים באשר לעצם קרות האירוע במהלכו נכרך חבל העוגן סביב מדחפי הספינה וכי לאחר אירוע תפיסת החבל במדחפים נצפו תקלות שונות בספינה. יש מחלוקת בין הצדדים באשר לנסיבות קרות התאונה. בית המשפט, בהיעדר גרסה או ראיות סותרות מטעם הנתבעת, קיבל את גרסת התובע באשר לנסיבות האירוע.

התובע טען כי כלל הנזקים נגרמו כתוצאה מאירוע תפיסת חבל העוגן במדחפי הספינה. הנתבעת טענה מנגד כי התובע לא הציג כל ראיה ממשית התומכת בטענותיו ועל פי הערכות המומחים מטעמה, התקלות שנצפו במנועים הן תקלות הנובעות מתחזוקה לקויה ולא כאלה שסביר כי נובעות מן התאונה הנטענת, ולפיכך הן אינן מכוסות על ידי הפוליסה. חברת הביטוח הוסיפה שחוסר הנכונות מצד התובע לשתף עימה פעולה בבדיקת המקרה ולבצע את הנדרש כדי לרדת לשורש הבעיה במנועים והגירים היא בבחינת הפרת חובת המבוטח לעשות ככל הניתן על מנת לאפשר למבטחים לבדוק את הנזק. נטען,

מאת עו"ד ג'ון גבע

זכאותו של מבוטח לקבל תגמולי ביטוח לנזקים שנגרמו לסירת המנוע בהתאם לדין האנגלי

(המשך מעמוד 5)

בידי התובע לקעקע את חוות דעת המומחה מטעם בית המשפט ולפיקך יש לקבל את מסקנותיו ביחס להיעדר קשר סיבתי בין אירוע תפיסת החבל במדחפי הספינה לבין נזק למנועי הספינה ולמערכת התמסורת שלה. בית המשפט דחה את טענתו של התובע שההפלות למרינה בתל אביב וחזרה להרצליה מיד לאחר האירוע התאונתי גרמו להחמרת הנזקים וזאת בהיעדר סבירות לכך שהפלות בודדות אלו הובילו להחמרת הנזק, מה גם שמטרתן הייתה בדיקת טענות התובע לאחר שלא היה שבע רצון מעמדת השמאי מטעם הנתבעת, ולמעשה היו הפלות אלו ביוזמתו. בנסיבות העניין יש לדחות טענה זו בדבר החמרת הנזקים על ידי ובאחריות הנתבעת.

בית המשפט מצוין, כי הצדדים אינם חלוקים ביחס לכך שצירים ומדחפים הם רכיבים העלולים להינזק כתוצאה מאירוע תאונתי נשוא התביעה ואין מחלוקת שאכן נמצאו נזקים באותם רכיבים. המחלוקת היא לגבי מועד היווצרות הנזקים שהתגלו והיחס לקשר הסיבתי בין נזקים אלו לבין האירוע התאונתי. בית המשפט קובע שמן הראיות שהוגשו והעדויות שנשמעו ביחס למצב המדחפים והצירים מיד לאחר התאונה, שוכנע כי לא ניתן לקבוע ברמה של מאזן ההסתברות את דבר קיומו של נזק משמעותי לחלקים, שנגרם בעקבות האירוע. לכך יש להוסיף את העובדה שהתובע ויתר על בדיקה יסודית יותר לאחר האירוע וככל שמנע בכך גילוי ממצאים משמעותיים יותר אין לו להלין אלא על עצמו. הנזק היחיד אשר ניתן להכיר בו ככזה הנובע מן האירוע התאונתי, ושהנתבעת אכן הייתה מוכנה להכיר בו, פורט בהצעת המחיר של המכוני סוירסקי שהסתכמה ב-7,700 שקל. הסכום לא שולם לתובע בשל היותו נמוך מדמי ההשתתפות העצמית על פי הפוליסה. בית המשפט דחה את התביעה, כי התובע לא הוכיח את כלל הנזקים להם טען ולא הוכיח את הקשר הסיבתי בינם לבין האירוע התאונתי. עד למועד כתיבת שורות אלה לא ידוע אם הוגש ערעור לבית המשפט המחוזי.

הכותב הוא מייסד ושותף במשרד ג'ון גבע-הדר עורכי דין ומגשרים.

המומחה וקובע שלא הוכח קשר סיבתי. אשר לנזק לגירים, שלא נבדקו על ידי המומחה מטעם בית המשפט, בית המשפט נדרש להסתמך על יתר חוות הדעת והראיות בעניין זה. על פי מומחי הנתבעת לא הוכח נזק לגירים, וכי בדומה למנועים לא אפשר התובע את בדיקת הגירים לאחר פירוקם ולכן לא ניתן להגיע למסקנות ביחס לפגיעה בהם. בית המשפט קובע שהתנהלותו של התובע תוך מניעת הבדיקה לאחר הפירוק מנעה את יכולתו להוכיח את טענותיו ומעוררת קושי ניכר וסימן שאלה באשר למוטיבציה למנוע בדיקה כזו שוב ושוב. התובע לא הגיש לבית המשפט את תמונת הגירים המפורקים ולמרות בקשתו המפורשת של השמאי הגירים לא נבדקו על ידי מומחה מחברת ZF. מכלל האמור בית המשפט לא מצא שעלה בידי התובע להוכיח את עצם הנזק שנגרם לגירים וממילא גם לא את הקשר הסיבתי בינו לבין האירוע התאונתי.

בית המשפט מצוין, כי התובע מצדו שב וטען כי לא היה כל פסול בהתנהלותו וכי שיתף פעולה ככל שנדרש במטרה לברר את חבות הנתבעת, אך נראה שאלו לא היו פני הדברים. מאחר שהתובע הוא זה שעליו מוטל נטל השכנוע היה עליו לפעול למציאת פיתרון הולם אשר יאפשר את בדיקת המנועים, בפרט כאשר מימון הבדיקות הוטל בהחלטת בית המשפט על הנתבעת ושהמכוני מחיפה היה מוכן לבצע את הפירוק מבלי להזיז את הספינה. בית המשפט קובע, שנראה שלא זו בלבד שהתובע לא סייע לקדם את בדיקת המנועים, אלא אף כאשר נמצא פתרון אשר אמור היה להביא לבחינת טענותיו, למרות עמדתם הבסיסית של המומחים, הוערמו על ידו עוד ועוד קשיים ללא כל נכונות אמיתית לשיתף פעולה.

בית המשפט מזכיר שעל אף שחוק חוזה הביטוח אינו חל על הפוליסה וגם סעיף 24(ב) לחוק המתייחס להכשלת ברור החבות על ידי המבוטח, ברור שבנסיבות בהן התובע לא איפשר לבצע בדיקה, החיונית לברור החבות, הנטל להוכחתה מוטל עליו והוא הפר את חובת ההגינות הבסיסית וחובת תום הלב ומנע ראיות משמעותיות באופן המשליך גם על יכולתו להוכיח את תביעתו. בית המשפט הגיע לכלל מסקנה שלא עלה

אך אין בכך כדי להצביע באופן פוזיטיבי על הגורם לנזק ובלי בדיקה של המנועים לא הוכח הגורם לאותן תקלות ובוודאי שלא הוכח כי נבעו מן האירוע נשוא התביעה, כל זאת כאשר המומחה קבע כי שאין סבירות לכך, והנטל להוכחה מוטל על התובע.

מחקירת המומחה מטעם בית המשפט עולה שבדיקת המנוע באמצעות פירוק נחוצה לא רק לשם בחינת מהות הנזק אלא גם ובעיקר לשם ברור הקשר הסיבתי בין הנזק הנטען לבין התאונה. היות שהמומחה מטעם בית המשפט קבע כבר, על פי המידע שהיה לו ובהסתמך על ניסיונו המקצועי, שמדובר בתוצאה בלתי סבירה של האירוע ומטרת הבדיקה הייתה לתת אפשרות נוספת לתובע לנסות לשכנע את המומחה בצדקת טענתו, למרות עמדתו המקצועית, הזדמנות שלכאורה היה על התובע לאחוז בשתי ידיו, אלא שהלה מנע את הבדיקה.

בית המשפט מסכם שאף אם היה בידי התובע הסבר, אשר אינו מופרך לחלוטין ביחס לפגיעה במנועים כתוצאה מן האירוע, וגם אם מדובר במנועים שהסבירות שניזוקו מבלאי אינה גבוהה, כשהתובע לא איפשר את פירוק המנועים - פעולה שהיה בה כדי לשפוך אור על הנזקים ועל הקשר הסיבתי לאירוע, ובשים לב להסבריו של המומחה, אשר קיבלו תימוכין חיצוניים ביחס לאי סבירות היווצרות נזק למנוע כתוצאה מתפיסת חבל במדחפים, והעובדה שחרף ניסיונו רב השנים של המומחה, מקרה כזה לא נצפה על ידו מעולם בית המשפט לא מצא שעלה בידי התובע לקעקע את חוות דעת המומחה ולהוכיח את המוטל עליו, ואין די בהעלאת אפשרויות רחוקות, אף אם לא בלתי אפשריות, כדי להרים את הנטל המוטל עליו ומכאן שיש לקבל את חוות דעת המומחה מטעם בית המשפט במלואה.

המומחה מטעם בית המשפט קבע, שגם אם היו עדויות לתפקוד בלתי תקין של המנועים אין בכך כדי להוכיח את מהות הנזקים ואת הקשר הסיבתי בינם לבין האירוע התאונתי ללא בדיקת המנועים לאחר פירוק. לאור עמדת המומחה, שמדובר בקשר סיבתי בלתי סביר, ולאור העובדה שעל התובע מוטל הנטל, קובע בית המשפט שהוא מקבל את חוות דעת

ביטוח אחריותם של נושאי משרה בישראל

בהוצאת פוליסה

כחצי מיליארד שקל ויותר משלמות חברות ישראליות מדי שנה עבור רכישת ביטוח 'אחריות נושאי משרה', מבלי להכיר אותו לפרטיו. ספרו של עו"ד אורי אורלנד 'ביטוח אחריותם של נושאי משרה בישראל', הוא הראשון בעברית המוקדש לביטוח הנחשב למורכב ביותר בתחום הביטוח הכללי. הפוליסה, שעניינה אחריות בשל עיסוק בניהול, נעה בין ביטוח נכסים לאחריות. הסייגים לכיסוי הנקובים בה נבחנים לרוב בדיעבד. מטרת הספר היא לשמש 'מורה נבוכים' לאלה הנאלצים להתמודד עם ביטוח מיוחד זה.

מחיר הספר: 430 ₪ כולל מע"מ
למנוי עיתון פוליסה: 380 ₪ כולל מע"מ
המחיר כולל מע"מ ומשלוח בדואר רשום

להזמנות

אזכר

פספורטכארד גאה לזכות

בקטגוריית חדשנות השנה

בענף ביטוחי הבריאות עם שירות "חדר המצב".

מרכז ההתרעות של הישראלים בחו"ל 24/7 המעדכן בזמן אמת על אירועים המסכנים את בטחון לקוחותיכם בחו"ל.

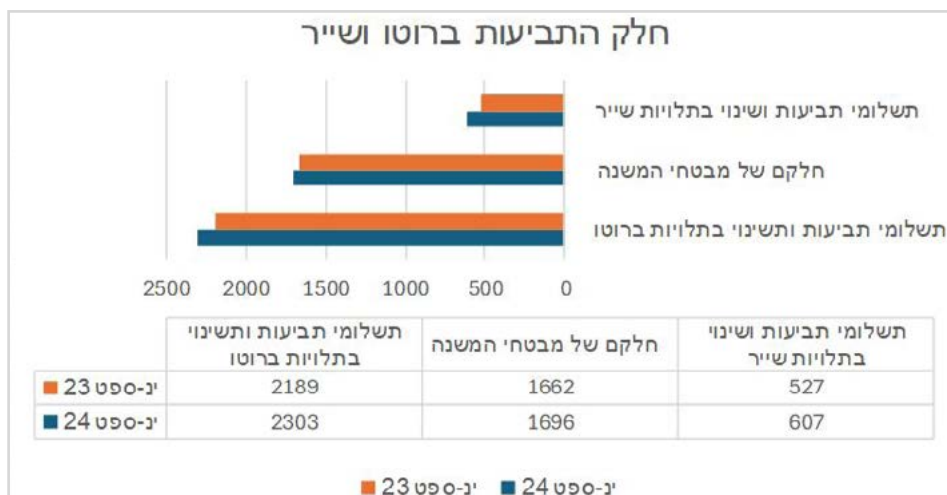
1

חדר המצב
 By PassportCard
 מרכז ההתרעות של הישראלים בחו"ל

גם גידול בתשלומי תביעות והיעדר שיפור ברווחי השקעות לא מנעו גידול ברווח בתחום רכוש ואחרים

יציבות התחום גרמה למבטחי המשנה להביע אמון והם מחזיקים למעלה מ-70% מהפרמיות ברוטו ויותר מ-80% מהסיכון ■ על רקע הרווחיות היציבה לאורך זמן, לא מובן מדוע סוכני הביטוח מדירים עצמם מתחום רכוש ואחרים, כיוון שגם לטכנולוגיה המתקדמת קשה להתמודד עם ידע מקצועי של סוכן המצוי בתחום הפוליסות העסקיות ■ הראל החברה הגדולה ביותר, הפניקס הרווחית ■ רכוש ואחרים, תוצאות ינואר - ספטמבר 2024

והצמיחה ומסביר גידול תעריפי בעיקר בהנדסי (ובמידה מועטה יותר בדירות ועסקים) וכולל עלייה בתעריפים של כיסויי קטסטרופה / רעידת אדמה, לפי דרישת מבטחי המשנה. ברצוני להבהיר שההתייחסות שלי הינה לפרקי הרכוש בפוליסות העסקיות מאחר וכיסויי החבויות בבתי עסק והנדסי נמדדים בתחום פעילות נפרד (הכתבה הבאה). באשר לרווחיות, חל גידול של 71.9 מיליון שכולו חיתומי מאחר ורווחי ההשקעות כמעט זהים לאשתקד. עם זאת, ולמרות שהתחום אינו עתיר כספי השקעה, בנתוני התקופה הנסקרת רווחי ההשקעות (113.8 מיליון שקל) מהווים כ-19.8% מרווחי התחום (אשתקד 22.6%) ואילו הרווח החיתומי (כולל השפעת ביטוח משנה) מהווה את היתרה (460.6 מיליון שקל -80.2% מרווחי התחום).

בהתייחס לחברות, בשמונה חברות הייתה הרעה בתוצאות ורק בחמש חברות חל שינוי חיובי (איילון, מנורה, הראל, הפניקס וחקלאי). לפיכך, השינוי החיובי בחמש חברות היה גבוה מהשינוי השלילי בשמונה חברות. הרווחיות של הפניקס, כלל והראל (מעל 100 מיליון שקל כ"א) מהווה כ-70% מרווחי כל החברות.

התחום שייך בעיקרון לשש הגדולות המהוות 84.2% מהתפוקה (5.046 מיליארד שקל) וחלקן ברווחיות 92.8% (532.9 מיליון שקל). למעט תת תחום דירות, תפוקת הגדולות עוברת את ה-90% (בדירות רק 71.2% ובעיקר עקב ההשפעה של **AIG** וביטוח ישיר המהווים כ-20% מתפוקת החברות).

(המשך בעמוד 9)

תחום רכוש ואחרים הינו השני בגודלו באלמנטר ותפוקתו בתקופה הנסקרת (ינואר - ספטמבר 2024) 5.99 מיליארד שקל המלווה ברווח 574.4 מיליון שקל (תפוקה 5.464 מיליארד שקל ורווח 502.5 מיליון שקל בתקופה המ-קבילה אשתקד). זהו גידול של 524.2 מיליון שקל (9.6%) ושיפור הרווח הכולל ב-72 מיליון שקל (14.3%).

התחום כולל שלושה תתי תחומים עיקריים: בתי עסק / אבדן רכוש, דירות / משכנתאות והנדסי, המהווים כ-90% מהתפוקה אך תרומתם לרווחיות (לפי נתוני חציון) רק 69.5%, בדומה לאשתקד (תרומה של 72.5% לרווחיות). בנתוני המאזנים לתקופה הנסקרת, הנתונים המספריים מתייחסים ל"רכוש ואחרים" כמקשה אחת ואינם כוללים התייחסות של תפוקה ורווחיות ספציפית לתתי התחומים בתי עסק, דירות, הנדסי ואחרים. לפיכך, בניתוח תתי התחומים אתייחס לנתוני חציון (ינואר - יוני 2024) ומתוך הנחה שהמגמות ברבעון השלישי נמשכו פחות או יותר באותו כיוון.

התחום מהווה כ-22.7% מתפוקת האלמנטר (5.99 מתוך 26.366 מיליארד שקל) ותרומתו

	בתי עסק / אבדן רכוש	דירות / משכנתאות	הנדסי	אחר	סה"כ	
חציון ראשון 2024	1,821	1,313	496	404	4,034	תפוקה
	137	81	44	114	376	רווח
	45%	33%	12%	10%	100%	אחוז בתפוקה
	36%	22%	12%	30%	100%	אחוז ברווח
חציון ראשון 2023	1,714	1,232	393	378	3,717	תפוקה
	82.3	109	33.4	85	309	רווח
	46%	33%	11%	10%	100%	אחוז בתפוקה
	27%	35%	11%	27%	100%	אחוז ברווח
שינוי	6%	7%	26%	7%	9%	גידול תפוקה
	66%	-25%	32%	35%	22%	גידול רווח

גם גידול בתשלומי תביעות והיעדר שיפור ברווחי השקעות לא מנעו גידול ברווח בתחום רכוש ואחרים

תוצאות תחום רכוש ואחרים ב-3 רבעונים ראשונים של 2024 והשוואה ל-2023 (במיליוני שקלים)

חברה	פרמיות ברוטו	רווחי השקעות	רווח בנטרול השקעות	רווח כולל	ביטוח משנה	גידול בפרמיה	שינוי ברווחי השקעות	שינוי ברווח בנטרול השקעות	שינוי ברווח הכולל
הראל	1,139	17	100	117	869	4%	-8	31	24%
כלל	984	33	97	130	777	9%	9	-27	-12%
הפניקס	877	14	136	151	592	10%	6	71	103%
מנורה החזקות	830	15	69	85	595	24%	-2	27	42%
איילון	608	11	18	29	457	20%	4	0.1	19%
מגדל	605	7	15	22	397	6%	-6	-5	-33%
ביטוח ישר	257	5	6	11	151	12%	0.01	-10	-47%
הכשרה	192	3	19	22	123	-4%	-5	-11	-42%
ביטוח חקלאי	188	1	17	18	139	3%	-1	7	42%
AIG	172	4	-4	0.4	64	2%	2	-6	-91%
שומרה	165	5	15	20	55	22%	3	3	37%
שלמה	113	3	-11	-7	65	-5%	1	-4	-3%
ליברה	20	0.2	-3	-3	15	75%	0.1	-1	-1%
ווישור	3	0.1	-0.4	-0.4	2	49%	0.05	-0.2	-0.2%
סה"כ	5,988	114	461	574	4,245	71%	-0.02	72	14%

מקבילה). זהו גידול בתפוקה של 41 מיליון שקל (3.7%) ושיפור הרווח הכולל ב-23 מיליון שקל (24.5%). החברה מציגה גידול ברווח החיתומי שנשחק עקב קיטון ברווחי השקעות. החברה מייחסת לגידול בעיקר בתת תחום אבדן רכוש את הסיבה לגידול ברווח הכולל. הראל הינה הגדולה בכל תתי התחומים (למעט הנדסי). מנתוני החציון עיקר הגידול ברווחיות בבתי עסק. כלל (2) עם תפוקה 984 ורווח 130 מיליון שקל (תפוקה 904 ורווח 148 מיליון שקל אשתקד). זהו גידול של 80 מיליון שקל (8.8%) ושחיקה של 18 מיליון שקל ברווח הכולל (12.2%). למרות השחיקה נרשם רווח נאה (13.2% מהתפוקה). מנתוני חציון עיקר הגידול בהנדסי (בדירות ובתי עסק דומה ל אשתקד). עיקרו של הרווח בתת תחום אחרים, בדגש על (המשך בעמוד 10)

(כ-30% בשנתיים האחרונות) ובעיקר בחברות כלל והראל. תתי התחומים האחרים כוללים תאונות אישיות, מחלות ואשפוז, מטענים בהעברה - ימי, כלי טיס וכלי שיט ואפילו אשראי בחלק מהחברות. אך גולת הכותרת של הרווחיות נובעת מאשראי וערבויות לפי חוק מכר ובדגש לחברת כלל (בחלק מהחברות זה שייך לחבויות). לתגודתיות של הריבית יש השפעה על רווחיות תתי תחום אלו.

הראל החברה הגדולה ביותר, הפניקס הרווחית

הראל היא החברה הגדולה בתחום ותפוקתה 1.139 מיליארד ורווח של 117 מיליון שקל (1.098 מיליארד ורווח 94 מיליון שקל בתקופה

(המשך מעמוד 8)

באשר להשפעת מבטחי המשנה, העובדה שהם מהווים למעלה מ-70% מהפרמיה ברוטו מעניקה לתחום הגנה / גיבוי גם בנזקים גדולים במיוחד כגון אש (שריפות גדולות) ונזקי טבע. בתקופה הנסקרת תשלומי תביעות ברוטו (והשינוי בתלויות) גדלו במקצת אך החלק של מבטחי המשנה פחת (באחוזים) ולכן התביעות בשייר גדלו בכ-15%. לפיכך, הגידול ברווח (החיתומי והכולל) נוצר בעיקר עקב הגידול בפרמיה המרווחת ובהכנסות, שהרי רווחי ההשקעה לא גדלו. הגידול בתפוקה הביא בעקבותיו גידול בהכנסה מעמלות ממשנה, בעיקר בחוזי Quota share (786.2 לעומת 706.6 מיליון שקל) - גידול של כ-80 מיליון שקל (11.2%).

גם מבטחי המשנה מציגים רווחיות עקבית בתחום זה, אך הואיל וחלק מהרווחיות המוצגת מאזנית כוללת פרמיה (ללא תביעות) בכיסוי רעידת אדמה / קטסטרופה, ייתכן ויש צורך לנטרל ההשפעה על מנת לבחון הרווחיות הריאלית.

מאחר ועדיין לא קיבלנו נתוני תפוקה ורווחיות ברמת תתי תחומים להלן נתוני חציון 2024 ובהשוואה לחציון 2023 (ראו טבלה). לפי נתוני החציון, התפוקה בכל תתי התחומים (למעט הנדסי) עלתה בין 6% ל-7%, אמנם מעל גידול המדד אך לא בהרבה, ואילו בהנדסי (הכולל גם קבלנים) העלייה בשיעור ניכר נובעת יותר מעדכון פרמיות כלפי מעלה ופחות עקב גידול בפעילות.

הרווחיות, לעומת זאת, שינתה כיוון. ביטוחי הדירה, שלאורך זמן הובילו את הרווחיות, נשחקו ב-25% ואילו בתי העסק תפסו את ההובלה (גידול 65.8%), כנראה גם בזכות מלחמת חרבות ברזל.

ראוי לציין שנזקי המלחמה (הישירים לכולם והעקיפים לחלק מהם) מטופלים ע"י מס רכוש. תתי התחומים האחרים (שאינם דירות, בתי עסק והנדסי) מהווים רק כ-10% מהתפוקה של התחום אך תרומתם לרווחיות גדולה בהרבה

היערכות לתיקון 13 לחוק הגנת הפרטיות

קחו את תכנית העבודה של PIL

תוכנית עבודה מוכנה לניהול מאגרי המידע של הסוכנות

עדכון תכנית העבודה בכל שינוי רגולציה

תזכורת, ניהול משימות, תיעוד לצרכי ביקורת

ללא התקנה - לשימוש מיידי

גם גידול בתשלומי תביעות והיעדר שיפור ברווחי השקעות לא מנעו גידול ברווח בתחום רכוש ואחרים

(המשך מעמוד 9)

תוצאות תחום רכוש ואחרים ב-3 רבעונים ראשונים של 2023 (במיליוני שקלים)

חברה	פרמיות ברוטו	רווחי השקעות	רווח בנטרול השקעות	רווח כולל	ביטוח משנה
הראל	1,098	25	69	94	852 78%
כלל	904	24	124	148	706 78%
הפניקס	799	9	65	74	548 69%
מנורה החזקות	672	17	43	60	474 71%
מגדל	569	13	20	33	376 66%
איילון	507	6	18	24	373 74%
ביטוח ישיר	229	4	16	21	130 57%
הכשרה	201	8	30	38	133 66%
ביטוח חקלאי	182	2	10	13	141 78%
AIG	169	2	2	4	67 39%
שומרה	135	2	12	15	50 37%
שלמה	118	3	-7	-4	72 61%
ליברה	15	0.1	-2	-2	9 62%
וויסור	3	0.04	-0.2	-0.2	2 64%
סה"כ	5,464	114	389	502	3,883 71%

גידול קטן הנובע בעיקר מלקוחות פרט. העלייה ברווח נבעה משיפור חיתומי וקישון הוצאות מימון. בנתוני חציון עיקר הגידול ברווח בתת תחום בתי עסק המהווה את רובו (פי 5 מהדירות) אשר נותן מענה ביטוחי לפעילות במגזר התעשייתי הקיבוצי.

10 (AIG) עם תפוקה 172.4 ורווח 0.4 מיליון שקל (תפוקה 169.5 ורווח 4.5 מיליון שקל). זהו גידול של 3 מיליון שקל (1.8%) בתפוקה ושחיקת הרווח הכולל ב-4 מיליון שקל (90.8%).

כ-80% מתפוקת התחום שייכת לדירות (גידול של 12.3 מיליון שקל ושחיקה של 1.9 מיליון שקל ברווחיות) ואילו 20% שייך לאבדן רכוש / בתי עסק (קיטון של 9.3 מיליון שקל ושחיקה של 2.1 מיליון שקל ברווחיות תוך מעבר להפסד).

החברה מציינת את גידול עלות ביטוחי קטסטרופה כסיבה מרכזית לשחיקת הרווח בדירות וגידול בהוצאות כהסבר לשחיקת הרווח בחלק של בתי עסק. המגמה של קישון החלק של בתי עסק / אבדן רכוש בתפוקת החברה מרמזת שהחברה מעוניינת להתרכז בביטוחי הפרט.

שלמה (11) עם תפוקה 112.9 והפסד 7.3 מיליון שקל (117.5 והפסד 4.3 מיליון שקל אשתקד). זהו קישון בתפוקה ב-4.6 מיליון שקל (4%) וגידול ההפסד הכולל ב-3 מיליון שקל.

גידול קטן ברווחי השקעה (0.6 מיליון שקל) ומנגד הרעה בתוצאות חיתומיות (3.6 מיליון שקל).

בנתוני חציון ניכר גידול בתפוקת בתי עסק והנדסי ומנגד קישון בתפוקת דירות. באשר לרווחיות, עיקר ההרעה הייתה בביטוחי דירות.

ליברה (12) עם תפוקה 20.5 והפסד 2.6 מיליון שקל (תפוקה 14.6 והפסד 1.9 מיליון שקל אשתקד). זהו גידול של 5.8 מיליון שקל בתפוקה (39.8%) וגידול בהפסד ב-0.7 מיליון שקל בלבד.

(המשך בעמוד 11)

גידול בתביעות דירה והתייקרות ביטוח משנה כסיבות עיקריות לשחיקת הרווח.

ביטוח ישיר (7) עם תפוקה 256.8 ורווח 11 מיליון שקל (229.1 ורווח 20.6 מיליון שקל בתפוקה המקבילה אשתקד). זהו גידול בסך 27.7 מיליון שקל בתפוקה (12.1%) ושחיקת הרווח ב-9.6 מיליון שקל (46.8%). בביטוח ישיר כמעט כל התפוקה מקורה בתת תחום דירות ומשכנתאות. החברה מציינת את ההתייקרות של ביטוח משנה לקטסטרופה כסיבה מרכזית לירידת הרווחיות ומבלי שהתעריף נתן לכך מענה הולם (עדיין לא השיתו על המבטחים) וכן שחיקת הרווח החיתומי עקב עלייה בעלות התביעה הממוצעת. בנוסף, החברה מדווחת על הפרשה להליכים משפטיים.

ניכר שהיתרונות החיתומיים שהביאו לרווחיות עודפת בדירות ביחס לשאר החברות בעבר, נעלמה בשנתיים האחרונות, אך מבחינת חלקה בתת תחום דירות היא בהחלט אחת משלוש הגדולות (לאחר הראל ופניקס).

הכשרה (8) עם תפוקה 192 ורווח 22.1 מיליון שקל (200.6 ורווח 38 מיליון שקל אשתקד). זהו קישון של 8.5 מיליון שקל בתפוקה (4.2%) ושחיקת הרווח הכולל ב-15.9 מיליון שקל (42%).

הירידה ברווחי השקעות (4.7 מיליון שקל) הינה בנוסף לשחיקת רווחי החיתום ב-11.2 מיליון שקל. החברה מציינת את ההרעה החיתומית בתת תחום דירות כסיבה עיקרית לירידה ברווחיות הכוללת. הקישון בתפוקה נובע מהליך טיוב התיק וכן "הפרעות" עקב מלחמת חרבות ברזל, בעיקר בצפון הארץ. בנתוני חציון ניכר שהירידה ברווחיות בכל תתי התחומים אך בעיקר בבתי עסק ודירות.

ביטוח חקלאי (9) עם תפוקה 187.6 ורווח 17.9 מיליון שקל (181.6 ורווח 12.6 מיליון שקל אשתקד). זהו גידול של 6 מיליון שקל בתפוקה (3.3%) וגידול ברווח בסך 5.3 מיליון שקל (42.3%).

ערביות לפי חוק מכר ואשראי, ומקצתו בביטוח דירות. בבתי עסק חל שיפור אך תרומתו קטנה ביחס לאחרים ודירות. החברה מציינת שהקטנת ההתחייבויות (39 מיליון שקל) אשתקד בתת תחום ערבות חוק מכר (שכנראה לא חזרה השנה) מסבירה את הירידה ברווחיות הכוללת ב-2024.

הפניקס (3) עם תפוקה של 877 ורווח 150.7 מיליון שקל היא החברה הרווחית ביותר בתקופה הנסקרת (תפוקה 798.7 ורווח 74.1 מיליון שקל אשתקד). זהו גידול של 78.3 מיליון שקל (9.8%) ושיפור הרווח ב-76.6 מיליון שקל (103.5% - פי 2).

עיקרו של השיפור חיתומי (70.9 מיליון שקל) ומקצתו בגין רווחי השקעות (5.8 מיליון שקל). מנתוני חציון עיקר הגידול באחרים ודירות אך השיפור ברווח בכל תתי התחומים ובעיקר בבתי עסק.

מנורה (4) עם תפוקה 830.5 ורווח 84.9 מיליון שקל (תפוקה 671.8 ורווח 59.8 אשתקד). זהו גידול של 158.7 מיליון שקל בתפוקה (23.6%) ושיפור הרווח הכולל ב-25.1 מיליון שקל (41.9%) שכולו חיתומי (ירידה קטנה ברווחי השקעות). מנתוני החציון ניכר שעיור הגידול בבתי עסק / אבדן רכוש (גידול בסך 100 מיליון בחצי שנה) ומקצתו בהנדסי, דירות ואחרים.

השיפור ברווחיות בכל תתי התחומים כאשר תתי התחומים דירות ובתי עסק מובילים את הרווחיות. החברה מציינת התפתחות חיובית בגין שנים קודמות וכן שיפור בתוצאות שנה שוטפת.

חלקה של **שומרה** 164.9 מיליון שקל בתפוקה (19.8% - בעיקר דירות) וחלקה ברווחיות 20.3 מיליון שקל (23.9%).

איילון (5) עם תפוקה 607.8 ורווח כולל 28.8 מיליון שקל (תפוקה 507.1 ורווח 24.3 מיליון שקל אשתקד). זהו גידול של 100.7 מיליון שקל (19.9%) ושיפור הרווחיות ב-4.5 מיליון שקל (18.5%).

שעיור גידול ברווחי השקעות ומקצתו גידול ברווח חיתומי.

למרות שהתוצאות כמעט זהות לאשתקד, ניכר שהחברה גדלה בצורה מרשימה וזה ניכר בעיקר ברבעון השלישי. מנתוני חציון ניתן להבחין שעיור הרווח בתת תחום בתי עסק ומקצתו בהנדסי, ועיקר הגידול גם בתתי תחומים אלו. בתחום זה עיקר הפעילות של החברה בבתי עסק והנדסי (מיקום גבוה בצמרת) וזה כנראה על חשבון הדירות.

התוספת של **וויסור** בתחום זניחה בשלב זה. **מגדל (6)** עם תפוקה 605 ורווח 21.9 מיליון שקל (תפוקה 569 ורווח 32.9 מיליון שקל אשתקד). זהו גידול של 35.9 מיליון שקל (6.3%) ושחיקת הרווח הכולל ב-11 מיליון שקל שעיור ירידה ברווחי השקעות (6.1 מיליון שקל) ומקצתה חיתומית (4.9 מיליון שקל).

מנתוני חציון - ירידה קטנה בתפוקת בתי עסק והנדסי ומנגד גידול לא משמעותי בביטוחי דירות.

ברוחיות הייתה שחיקה הן בבתי עסק והן בדירות ומנגד גידול בהנדסי. החברה מציינת

גם גידול בתשלומי תביעות והיעדר שיפור ברווחי השקעות לא מנעו גידול ברווח בתחום רכוש ואחרים

סיכום

(המשך מעמוד 10)

מהתייקרות ביטוח משנה לסיכוי קטסטרופה לעומת זאת, בתי עסק / אבדן רכוש המהווים כ-45% מתפוקת התחום הגדילו חלקם ברווח וייתכן שהתחום נהנה גם מעליות תעריפות בעבר וכן מקיטון בפריצות בתקופת מלחמת חרבות ברזל.

העובדה ש-6 חברות מחזיקות כ-84% מתפוקת התחום למרות רווחיותו לאורך השנים אינה מובנת. ייתכן שהחברות הקטנות והבינוניות לא מוכנות להיכנס לתחום זה עקב החשש מכיסויי החבויות הנמצאים בכל בית עסק או פרויקטים קבלניים ויש חשש ליציבות הרווח בעתיד.

נראה שגם בעתיד הקרוב התחום ימשיך להיות רווחי ויציב ולכן ראוי שכלול יותר שחקנים / יצרנים מבחינת הסוכנים, רק מעטים פועלים בבתי עסק והנדסי באופן עקי וחבל, שהרי ביטוח אלמנטרי זה לא רק ביטוחי רכב ודירות המותקפים על ידי הישירים ובכלים טכנולוגיים מתוחכמים. בביטוחים העסקיים קשה להתמודד בידע המקצועי של סוכן ביטוח, וגם טכנולוגיה מתקדמת עדיין לא מנצחת סוכן מקצועי בתחום.

תחום רכוש ואחרים ממשיך להיות הגורם היציב ביותר ברווחיות האלמנטרי ובתום תשעה חודשים הרווח הכולל הגיע ל-574.4 מיליון שקל. בניגוד לתחומים אחרים שבהם מבטחי המשנה הקטינו פעילות עקב הפסדים, בתחום זה הם מביעים אמון וממשיכים להיות שותפים פעילים כאשר הם מחזיקים למעלה מ-71% מהפרמיות ברוטו ולמעלה מ-80% של הסיכון. השותפות של מבטחי המשנה מוסיפה ליציבות התחום ולרווחיותו.

בשנה הנוכחית היו קשיים בביטוחי פרויקטים קבלניים אך נראה שלאורך זמן הפתרון יגיע דרך העלאת הפרמיות לסיכון ברמה שתאפשר למבטחי המשנה לשאת פעולה (בקבלנים יש בעיה בעיקר בחבויות שעליהן נדון בכתבה הבאה).

בשנה הנוכחית חלה שחיקה ברווחיות ביטוחי הדירות המהווים כ-32.6% מתפוקת התחום. אין ספק שלאורך זמן חלקם ברווחיות גבוה בהרבה מחלקם בתפוקה וייתכן והבעיה זמנית ונובעת

החברה החלה לפעול גם בבתי עסק (ופוליסות נוספות אך עיקר הפעילות והמאמצים בבניית תיק ביטוחי דירות. החברה מציינת התייקרות ביטוח משנה לכיסוי קטסטרופה כסיבה לגידול בהפסד בדירות.

בנתוני חציון היה גידול בהפסדי דירות ורווח קטן בבתי עסק. נראה שבשלב זה לחברה יש עדיין הוצאות גדולות לצורך בניית התיק וברגע שהתחום יגדל לרמה שתחזיק את ההוצאות, הרווחיות תגיע ואף תתייצב (כפי שניתן להבחין ברכב). נכון להיום התחום מהווה רק 3.4% מהפעילות הביטוחית.

וישור (13) עם תפוקה 3.1 והפסד 0.4 מיליון שקל (תפוקה 2.8 והפסד 0.2 מיליון שקל אשתקד) - גידול מזערי בתפוקה ותוצאה דומה לאשתקד.

החברה עדיין לא נכנסה במלוא המרחץ לתת תחום דירות ועיקר פעילותה בתחומי הרכב. התחום מהווה רק 0.6% מהפעילות הביטוחית. גם כאן גידול התיק בעתיד עשוי להעבירם לרווחיות המתבקשת.

תוצאות תחום רכוש ואחרים בחלוקה לרבעונים, בשנים 2023-2024 (במיליוני שקלים)

	2023				2024				שינוי			
	תפוקה	רווח	חיתום	השקעות	תפוקה	רווח	חיתום	השקעות	תפוקה	רווח	חיתום	השקעות
רבעון 1	2,124	203	175	29	1,929	121	95	26	195	83	80	3
רבעון 2	1,910	173	148	25	1,788	188	140	49	122	-15	9	-24
רבעון 3	1,954	198	138	60	1,747	194	154	39	207	5	-16	21
סה"כ	5,988	574	461	114	5,464	502	389	114	524	72	72	0

פרק חדש

כיסוי מלא

פודקאסט הביטוח, הפנסיה והפיננסים של פוליסה

סוכני הביטוח

לומדים להכיר מקרוב את רשות ניירות ערך

ברק הורביץ, מנכ"ל תלפיות ניהול הון, התארח בכיסוי מלא לשיחה על פעילות סוכני הביטוח בתחום הפיננסים, ועל המודלים השונים לפעילות זו

להאזנה לחצו כאן

פוליסה

חדשות הביטוח הפנסיה והפיננסים www.polisa.news

אינפיניטי פנסיה תבטח את קרנות הפנסיה שלה באמצעות שני מבטחי משנה בינלאומיים

הכיסוי הביטוחי החדש כולל גם אירועי מלחמה, הן לנכות והן לשאירים

ערן כהן

ומספק שכבת הגנה נוספת לעמיתים. הפיזור בין שני מבטחי משנה איתנים מבטיח המשכיות וגמישות תפעולית, תוך הפחתת התלות בגורם יחיד. מודל זה משקף את הגישה השמרנית והאחראית של אינפיניטי בניהול כספי העמיתים.

ערן כהן, מנכ"ל אינפיניטי השתלמות, גמל ופנסיה: "בתקופה של תמורות ושינויים בשוק, אנו גאים להמשיך ולהעניק לעמיתינו את רמת ההגנה הביטוחית המקיפה ביותר. ההתקשרות עם שני מבטחי משנה בינלאומיים מובילים מאפשרת לנו לפזר סיכונים באופן האחראי ומשקפת את המחויבות העמוקה שלנו לביטחון הפיננסי של עמיתינו."

אינפיניטי פנסיה תבטח את קרנות הפנסיה שלה באמצעות שני מבטחי משנה בינלאומיים מהשורה הראשונה. הכיסוי הביטוחי החדש כולל גם אירועי מלחמה, הן לנכות והן לשאירים, ומבטיח המשכיות מלאה בהגנה על זכויות העמיתים.

מאינפיניטי נמסר כי בכך ממשיכה החברה את הכיסוי הביטוחי הגבוה ביותר מבין קרנות הפנסיה בישראל עבור עמיתה. ההתקשרות עם שני מבטחי משנה בינלאומיים מובילים מהווה צעד אסטרטגי המעניק לחברה יתרון משמעותי של פיזור סיכונים. מבנה ביטוחי זה ממשיך ומחזק את היציבות האקטוארית של קרנות הפנסיה

אלמנת מבוטח תובעת את הראל על סך 1.3 מיליון שקל על שהפחיתה מתגמולי פוליסות ביטוח החיים שהוציא בעלה

לפי כתב התביעה, הראל לא שילמה את מלוא התגמולים כיוון שהמנוח הסתיר ממנה מידע רפואי על ערכים גבוהים של סוכר ושומנים בדם ■ התובעת טוענת כי דבר לא הוסתר ואין קשר בין מות בעלה למדדים הללו

הפוליסה העדכני של הפוליסה הראשונה שערכה לפירעון עמד על 1.1 מיליון שקל, ו-20% מסכום הפוליסה השנייה העדכני שערכה לפירעון עמד על הסך של 2.74 מיליון שקל.

לדברי התובעת, טענתה של הראל ל"אי גילוי" הינה טענת סרק מובהקת שאין לה במה להיאחז ולא ברור כלפי מי היא טוענת את טענתה זו. לטענתה, הראל ידעה היטב את מצבו הרפואי של בעלה בעת כריתת חוזה הביטוח, ובעלה העמיד עצמו ממילא לרשותה לכל דבר ועניין הקשור למצבו הרפואי ושייתף עימה פעולה באופן מלא. כמו כן, הובהר להראל כי בכל מקרה מותו של בעלה לא נבע מסוכרת או משומנים בדם ולכן אין קשר סיבתי בין טענתה לאי גילוי לבין מותו.

אשר על כן מתבקש בית המשפט לקבוע כי ההפחתה אותה ביצעה הראל מסכומי הביטוח המגיעים לתובעת אינה כדין ויש לבטלה ולחייב את הראל בהפרש הנתבע בצירוף ריבית עונשית מיוחדת.

מהראל לא נמסרה תגובה.

הראל, נאמר בכתב התביעה, שילמה לתובעת את הסך של 2.8 מיליון שקל בלבד. במענה לפנייתה לפשר התשלום החלקי של פוליסת הביטוח היא נענתה לדבריה בתשובה לקונית, ממנה ניכר כי מדובר בסוג של "פורמט" רגיל בשיטת מצלית, ולפיה עובדות מהותיות הנוגעות למצבו הבריאותי של בעלה המנוח לא הובאו לידיעתה בעת חתימתו על הצהרת הבריאות וזאת באופן העולה לכדי מרמה. בין היתר טענה הראל כי המנוח לא דיווח על ערכי סוכר גבוהים ועל שומנים בדם, וכי הוא סבל מערכי סוכר גבוהים ומשומנים בדם החל מחודש אוגוסט 2019 לפחות. לדברי הראל, לו היה מידע זה ברשותה בעת עריכת הפוליסות, היה בו כדי לגרום כי המנוח יתקבל לביטוח בתוספת רפואית של 25% לפחות מעבר לתוספת הפרמיה שנקבעה לו במקור וניתנה בגין הנחה מלאה.

משכך, נטען בתביעה, הראל החליטה על דעת עצמה "לקנוס" את התובעת בסך של למעלה ממיליון שקל ולשלם לה תשלום חלקי מסך הפוליסות, לאחר שהפחיתה 41% מסכום

הראל נתבעת בבית משפט השלום בהרצליה לשלם תגמולי ביטוח בסך 1.3 מיליון שקל לאלמנתו של מבוטח בהראל. עובר לפטירתו בחודש ספטמבר 2023 היה המנוח מבוטח אצל הראל בשתי פוליסות ביטוח חיים על סכום נומינלי כולל של 3.5 מיליון שקל. בתביעה נאמר כי בתחילת שנת 2021 פנה המנוח להראל באמצעות סוכן הביטוח שלו וביקש לערוך שינוי בפוליסות שהיו קיימות לו ולהעמידן על ערכן כיום. בעקבות בקשתו, הוא נתבקש על ידי הראל למלא הצהרת בריאות שנשלחה אליו למילוי וחתומה, ורק לאחר שמילא את הצהרת הבריאות ולאחר שנבדק על ידי רופא מטעמה של הראל אשר מצא כי בדיקותיו הרפואיות תקינות, אושרו השינויים שביקש לערוך בפוליסות. לטענת התובעת, לאחר פטירתו של בעלה היא פנתה אל הראל בבקשה לקבלת מלוא התשלום לפי הפוליסות, ואולם הראל החלה להקשות עליה ובמקום לשלם לה את מלוא הסכומים בהתאם לפוליסות, שילמה לה רק חלק מסכומי הפוליסות וגם זאת באיחור רב.

Estricher
עתיד פיננסי

כל מה שצריך לדעת
כדי לקחת אחריות
על החיסכון הפנסיוני
בהוצאה אחת

WWW.ESTRICHER.CO.IL | 050-3648504

האיחוד האירופאי רושם שגשוג בפעילות של מבטחים "שבויים"

לפי דו"ח של AM Best, בשנתיים האחרונות צרפת מובילה

את האיחוד האירופאי ברישום מבטחים שבויים

(נתוני 2023). AM Best מוסיף כי בריטניה בוחנת בימים אלו את נושא המבטחים השבויים. מדינות שונות מעודדות רישום מבטחים שבויים וביניהן:

- * הוואי, דלאוור וורמונט בארה"ב
- * ברמודה (המדינה עם מספר המבטחים השבויים הגדול ביותר בעולם).
- * איי קיימן
- * סינגפור

שה מבטחים שבויים ובשנת 2024 יירשמו בצרפת לפחות עוד שלושה מבטחים שבויים. על פי AM Best, גרנזי (Guernsey) - אי בת-עלת למאגש) מוביל את האיחוד האירופאי עם 199 מבטחים שבויים הרשומים בו (נתוני 2023), ירידה מ-203 מבטחים שבויים ב-2022. לוקסמבורג היא השנייה ברישום מבטחים שבויים עם 195 (נתוני 2023). במקום השלישי האי מאן (אי בים האירי) בו רשומים 85 מבטחים שבויים

רישום מבטח שבוי מתבצע בד"כ במדינות אשר מעודדות רישום מבטחים שבויים (מבטח אשר הוקם ע"י תאגיד שאינו ביטוחי ומיועד לטפל בתחום הביטוח של אותו תאגיד בלבד) ומעני"ק לרשומים השבויים הטבות והקלות שונות. בדו"ח חדש שנערך ע"י AM Best נחשף כי צרפת היא המדינה המובילה באיחוד האירופאי בתחום של רישום מבטחים שבויים (לשנים 2023 ו-2024). בשנת 2023 נרשמו בצרפת חמי"

שינויי אקלים עלו למבטחים בעולם 600 מיליארד דולר

מומחים טוענים כי מבטחים אינם מבינים את סיכוני האקלים, מה שעלול לגרום לפגיעה בהם ובכלכלות ■ Swiss Re מעריך שרק 38% מנזקי האקלים היו מבטחים

ליות באזורים החשופים לסיכונים קטסטרופאליים. שינויי האקלים מגבירים את הנזקים. המבטחים, לטענת הארגון, אינם מבינים באופן בסיסי את סיכוני האקלים בכך שאינם מכירים בהשפעה של גזי החממה על הנזקים בעשור האחרון. אי התייחסות לנושא זה עלול לפגוע פגיעה קשה הן במבטחים והן בכלכלות.

על פי הערכת Swiss Re רק 38% של נזקי האקלים היו מבטחים.

שיטפון בהודו

נזקים הקטסטרופאליים כגון: עליה בעלויות התביעות, עיור, גידול באוכלוסיית העולם ופעולות כלכליות

בכנס השנתי השמיני של הארגון הבינלאומי Insure Our Future הוצג כי שינויי האקלים גרמו למבטחים העולמיים הפסדים בסך של 600 מיליארד דולר בתקופה 2002 - 2022. 132 מיליארד דולר מתוך ה-600 מיליארד דולר הן בגין נזקים המיוחסים לאקלים.

שיעור הנזקים המיוחסים לשינויי אקלים גדל בעשור האחרון מ-31% ל-38%. המבטחים טוענים כי ישנם גורמים שונים המשפיעים על הגידול בעלות

רוצה לקבל עדכונים מידיים של פוליסה לטלפון הנייד?

כן! צרפו אותי

פוליסה

חדשות הביטוח הפנסיה והפיננסים www.polisa.news

השירות ניתן למנויים בלבד

פוליסה אתכם בכל מקום

כיסוי מלא

בדרכים, במשרד, בחדר הכושר, בטיול, בבית, בים ובכל מקום בעולם
מתחברים אלינו באוזניות או ברכב
ומאזינים לראיונות עם האנשים המעניינים ביותר
בנושאים הכי חמים בענף הביטוח והפנסיה.

מוכנים? לחצו כאן

פוליסה

חדשות הביטוח הפנסיה והפיננסים www.polisa.news